

Péntek Imre

Folyamatosság és megújulás

A Pannon Tükört is utolérte az irodalmi folyóiratok sorsa. (Ez a sors, mint ismeretes, nem szűkölködik nehézségekben, és gyakran meglepetéseket rejt magában.) Az olvasók is érzékelhették, hogy nem a megszokott ritmusban jelentkezik a lap: a legutóbbi két szám tulajdonképpen még tavalyról csúszott át erre az évre. Mindkét szám tartalmas és érdekes volt, de kissé furcsának hatott a címlapon (nyár derekán) a tavaly szeptemberi-decemberi dátum. Mégis, értékelhető a szerkesztők elgondolása: utolérni önmagunkat, ha így, ilyen módon is. Így lett kerek az évfolyam, s talán a világ. Az a kis világ, itt Zalában, a dél-dunántúli régióban, mely joggal lehet büszke arra, hogy sok évtized lemaradását pótolva létrehozta a maga szellemi műhelyét, irodalmi-kulturális fórumát. Széleskörű értelmiségi összefogással, mecénási nagyvonalúsággal, az alkotói légkör kibontakozása érdekében tett, konszenzusteremtő gesztusokkal. S a Pannon Tükör már hetedik éve jelen van a magyar irodalom palettáján. Országosan ismert, sőt, határon túli szerzők éppúgy szerepelnek lapjain, mint a helyi alkotók. Fontos szerepet vállalt a szlovéniai magyar - a Mura-vidék - irodalmának-kultúrájának hazai integrációjában. Különösen erőssége (volt) a lapnak az a széleskörű figyelem, amely a „testvérmúzsák” körében tekintett szét, elsősorban a helyi értékekre irányítva a figyelmet. Rendkívül értékesek a helytörténeti-levéltári kutatásból született publikációk, történelmi esszék, tanulmányok. Az újabb és újabb adalékok feltárásával lesz teljes(ebb) a kép, ami segít megérteni nemcsak múltunkat, de jelenünket is.

Nos, ezek felvázolása csak érthetőbbé tette az aggodalmat: hogyan tovább Pannon Tükör? Némileg bizonytalanná vált a lap jövője. A Zalai Írók Egyesülete - a lap alapítója és kiadója - tragikus veszteségként élte meg az elnök, Orsós Jakab, sokunk jó barátja 2002 tavaszán történt távozását. Az ő tekintélye vitathatatlan volt, ami nélkül még nehezebb lett volna felszínen maradni. Az interregnum azonban kissé tovább tartott, mint kellett volna, ami nem tett jót a lap körül kialakult helyzetnek. S nem tett jót az íróegyesületnek sem. Ezen kívánt változtatni a július végén, Nagykanizsán, a Halis István Városi Könyvtárban megtartott közgyűlés, melyre én is meghívást kaptam. S nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy a megjelentek engem tüntettek ki bizalmukkal, amikor az egyesület elnökének és Pannon Tükör főszerkesztőjének megválasztottak.

Itt is szeretném megköszönni Czupi Gyula főszerkesztőnek és szerkesztőtársainak a nehéz időszakban végzett áldozatos munkáját, amivel igyekeztek megőrizni a lap arculatát, értékeit. A szerkesztőbizottságnak, hogy megadta azt a stabilitást és védettséget, ami nélkül nincs helyi elfogadottság. Azonban mind nyilvánvalóbbá vált, hogy valamilyen véglegesebb megoldás, szerkesztői felállás nélkül a Pannon Tükör nem működhet tovább. Mint alapító szerkesztő, némi felelősséget érezve az ügyek iránt, magam is féltettem az egykor jól indult, rangos szellemi vállalkozást. S a választás után úgy éreztem, nem mondhatok nemet e kihívásnak: megfelelni a több oldalról megnyilatkozó bizalomnak és a lap működését a korábbinál szilárdabb alapokra helyezni.

Meg vagyok győződve arról, hogy a helyi mecenatúra támogatása sem marad el az ezt célzó tervek, elképzelések megvalósításakor. Amikor a közgyűlésen vázoltam a lappal kapcsolatos elképzeléseimet, két dolgot emeltem ki. Az egyik: az arányokból lehetnek erények. Tehát igyekezzünk úgy hajózni, hogy elkerüljük mind a provincializmus, mind a kozmopolitizmus (ma globalizmusnak hívják) veszélyeit, egyoldalúságát. A helyi, a regionális és az egyetemes jelenléte, aránya adja ki azt az összhangot, ami egy lapot érvényessé tesz. A másik: ne zárkózzunk be, ne féljük a nemes versenytől, a megmérettetéstől. A magyar irodalom - hál' Isten - ma ismét olyan, mint a dzsungel. Szabadon burjánzik - cenzúra nélkül -, bár kissé áttekinthetetlenül. Ebben az alkotói vegetációban mindenki helyet és szerepet találhat. Ha műve kiállja - nem az idő, az egészen más dolog - a kritika próbáját. Ezt nem lehet el-kikerülni, elspórolni. S tudomásul vesszük - bár nem mindig kellemes -, van bizonyos hierarchia, értékrend, tagoltság. Amit az irodalmi élet alakított ki, a tehetség és teljesítmény alapján. S amit nem lehet „leváltani”.

A szépirodalomról még annyit, hogy megerősítjük, gazdagabbá tesszük a lap eddigi törekvéseit. A hazai írók-költők termése mellett ismét több figyelmet fordítunk az emigráció irodalmára, a hazai recepcióra, s nyitni kívánunk az erdélyi irodalom felé. Ebben sokat segíthet új versrovatvezetőnk, Szálinger Balázs, maga is kiváló költő, aki - hogy úgy mondjam - az erdélyi irodalmon „szocializálódott”, s kapcsolataival nagy hasznára válhat a lapnak. Ami a Mura-vidék irodalmát (kulturális életét) illeti: jövő májustól izgalmas kísérlet résztvevői leszünk, hiszen mindkét ország - Szlovénia és Magyarország - az Európai Unió tagjává válik. Az ő esetükben a határon túliság értelmét veszti: az anyaországgal való szellemi egységesség folyamatait - a szlovéniai kultúra értékeivel együtt - az eddigieknél eredményesebben, korlátok nélkül, sőt, az unió támogatásaira pályázva tudjuk kiteljesíteni. Szeretnénk bekapcsolódni a hévízi Csokonai Irodalmi és Művészeti Társaság tevékenységbe, tanulmányi napjainak szervezésébe. S csak remélhetjük, hogy a tanulmányi napokon elhangzó remek előadások a Pannon Tükör lapjain olvashatók lesznek. Továbbra is számítunk a lap - számos tudományágban dolgozó - kiváló szakírói gárdájára. A humán ágazat mellett bővíthető a kör akár az építészet, akár az ökológia felé, hiszen korunkban mindkettő alapvetően határozza meg emberi környezetünket.

Az idei négy számunk - erőltetett ütemben - a következő négy hónapban lát napvilágot. A ritmuszavarokért olvasóink, előfizetőink és mindazok elnézését kérjük, akik figyelemmel kísérték a Pannon Tükör sorsát. Folyamatosság és megújulás - e kettősség jegyében folytatjuk a megkezdett munkát.

Szerkesztőtársaim és a magam nevében is ígérhetem, behozzuk a lemaradást, és a jövő évben már a korábban megszokott 6 szám kerül olvasóink kezébe. S a Pannon Tükör pedig nem csak Zala, hanem a hajdani Pannónia, s nem utolsó sorban az egyetemes magyar irodalom autentikus orgánumává, vonzó szellemi műhelyévé válik a következő esztendőben.

Zalaegerszeg, 2003. szeptember 11.